

OBRZYDLIWOŚĆ (10) *sb f*

Oba o prawdopodobnie jasne (tak w obrzydliwy oraz -ość).

sg *N* obrzydliwość (1). ◊ *G* obrzydliwości (1). ◊ *I* obrzydliwością (2). ◊ *L* obrzydliwości (2). ◊ *pl*
G obrzydliwości (1). ◊ *A* obrzydliwości (3).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII w.

1. To, co jest odrażające, wstrętne, co budzi odrazę, wstręt (9) : On [*papież*] bowiem ná tłuŕtey gorze siedząc/ Bogu y Chrıstufowi fię fprzećiwiájąc [...] napawa Krole z kubká złotego/ pełne⁶⁰ obrzydliwości. *NiemObr* 174.

Szereg: »obrzydliwość i plugawość« (1): [*W Apokalipsie św. Jan rozumiał*] przez wtora bełtyą/ [...] miáfto ono/ w ktorým tá zwierzchność tey obrzydłey ftolice/ wyrość/ y pokázác fię miáła: z ktorą Krolowie źiemłcy wżeteczeńftwo duchowne płodźić mieli/ nápijájác fię z kubká złotego/ obrzydliwości/ y plugáwości tey nierządnicę. *NiemObr* 164.

a. To, co jest odrażające moralnie; grzech, występki, niegodziwość, nikczemność; abominatio *PolAnt* (6) : Zdraycá ten. Lecz niegrzeczy: miáłyby ztąd poczćiwość/ A mnieby zás vroflá przykra obrzydliwość. *GosłCast* 62.

Zwrot: »czynić obrzydliwości« (2): Czemuż by tedy miły moy miełzkác miáł w domu moim gdy czyniá thák wiele obrzydliwości [*fecerit abominationes multas*]? *BibRadz Ier* 11/15, *Ier* 7/10.

Wyrażenie: »obrzydliwość boża« = *to, co jest odrażające dla Boga* (1): y báłwany fię wżelákimi y ftrugánymi y máłowánymi brzydę/ iáko obrzydliwością Bożą. *CzechEp* 85.

Szereg: »obrzydliwość i kłamstwo« (1): Nie wnidzie tám nic do niego [*królestwa niebieskiego*]/ coby miáło być fplugáwione/ álbo z iáką obrzydliwością/ álbo s kłámftwem *RejAp* 185.

Wyrażenie przyimkowe: »w swej obrzydliwości« = *będąc obrzydliwym, odrażającym* (1): Lecz iż oni opuścili Bogá fprawcę fwego/ Więc odftąpili zbáwienia swoiego wdzyęcznego. [...] Chwalili bogi poftronne w fwey obrzydliwości *LubPs* gg4v.

b. bibl. Bałwan, bożek pogański (1) : Ale naprzod oddam dwoiáko zá niepráwości ich/ y zá grzechy ich/ iż pomázáli ziemię moię trupy obrzydliwości swoiey [*in cadaveribus abominationum suarum*]/ y nápełnili dziedźicthwo moię fmródliwościami fwemi. *BibRadz Ier* 16/18.

2. Uczucie wstrętu, odrazy (1) :

Zwrot: »mieć [*co*] w obrzydliwości« = *czuć odrazę* (1): Też fye Pan zgniewał ná on lud w fwey popędliwości Ono wdzyęcne dzyedzicthwo fwe myał w obrzydliwości. *LubPs* Y3v.

Synonimy: **1.** *ohyda, plugastwo; a. bezeceńftwo, bezecność, grzech, niecznota, nieczystość, nikczemność, ohyda, plugawość, sprośność, wszeteczeńftwo, występki; b. bałwan, bożek; 2. mierzioność, niechęć, wstręt, wzgarda.*

Cf **OBRZYDA, OBRZYDŁOŚĆ, OBRZYDNOŚĆ, OBRZYDZENIE**